

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17Csp/11/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125200789
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Lampartová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125200789.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

-2- 17Csp/11/2025

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Lampartovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX A., právne zastúpeného: JUDr. Dáša Komková, advokátka so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpenému: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozsá 2, 821 09 Bratislava, IČO: 53 255 739, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

-2- 17Csp/11/2025

I. Súd u r č u j e , že zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 28.2.2007 v čl. I. Základné podmienky, v časti Poplatky platné ku dňu uzavretia tejto zmluvy, v znení:

„Poplatok za poskytnutie úveru: 1.500,- Sk

Poplatok za I. upomienku: 200,- Sk

Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1.000,- Sk

Poplatok za vedenie úverového účtu: 40,- Sk/mesačne.“ sú neprijateľné zmluvné podmienky.

II. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 28.2.2007 v čl. II., bod 2. v znení:

„Dlžník potvrdzuje, že bol oboznámený s Obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou úverovej zmluvy, s obsahom ktorých súhlasí a ktoré súčasne prevzal spolu s úverovou zmluvou.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 28.2.2007 v čl. II., bod 4. v znení:

„ Podpisom tejto zmluvy dlžník vyhlasuje, že nie je / nie sú osobou s osobitným vzťahom k banke podľa § 35 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“). V prípade zistenia nepravdivosti tohto vyhlásenia si je dlžník vedomý toho, že úver sa stáva okamžite splatný vrátane príslušenstva, a to dňom keď sa banka dozvedela o nepravdivosti tohto údaju v súlade s § 35 ods. 1 zákona o bankách.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 28.2.2007, v čl. II., bod 5. v znení:

„Banka uzavretím tejto zmluvy navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk v zmysle zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku. Dlžník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešenie sporov stálym rozhodcovským súdom.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 28.2.2007 v čl. II., bod 6. v znení:

„Podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nesplní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj Dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 28.2.2007 v čl. II., bod 8. v znení:

„Podpisom tejto zmluvy dlžník súhlasí, aby banka v zmysle zákona o ochrane osobných údajov poskytla jeho osobné údaje a informácie, ktoré tvoria alebo sú chránené bankovým tajomstvom (ďalej len „údaje a informácie“) svojej ovládajúcej osobe, spoločnosti Banca Intesa, Miláno, Taliansko, dcérskymi spoločnosťami VÚB, a.s. a spoločnosťami patriacim do skupiny s úzkymi väzbami v zmysle z. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov vrátane spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb pre dlžníka a ponuky služieb a produktov spoločnosti patriacich do skupiny s úzkymi väzbami k banke, a to v rozsahu údajov uvedených v tejto zmluve na dobu 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu vzniknutého z tejto zmluvy medzi dlžníkom a bankou, pričom dlžník je oprávnený odvolať svoj súhlas najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu, a to písomným oznámením doručeným na pobočku VÚB, a.s., v ktorej má otvorený svoj bežný účet. Podpisom tejto zmluvy dlžník potvrdzuje dobrovoľnosť tohto súhlasu. Dlžník ďalej súhlasí s tým, aby VÚB, a.s., poskytla jeho osobné údaje a informácie prevádzkovateľovi tlačového centra VÚB, a.s., v rozsahu a za podmienok uvedených v tomto článku vyššie, pokiaľ príslušný právny predpis neurčuje inak, za účelom plnenia právnych povinností VÚB, a.s. vyplývajúcich z jej postavenia ako banky.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VII. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ō v o d n e n i e :

-19- 17Csp/11/2025

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 04.02.2025 domáhal, aby súd určil šesť ním špecifikovaných zmluvných podmienok v rámci spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku, za neprijateľné. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel dňa 28.02.2007 Zmluvu o poskytnutí flexipôžičky č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX. Podľa žalobcu šlo medzi ním a žalovaným o spotrebiteľskú zmluvu formulárového charakteru s vopred pripravenou predtlačou. „Zmluvná voľnosť“ žalobcu tak bola obmedzená len na dohodu o výške poskytnutého úveru a všetky ostatné zmluvné podmienky a dokumenty predložené spolu so spotrebiteľskou zmluvou predstavovali diktát dodávateľa bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť ich obsah. K prvej zmluvnej podmienke – týkajúcej sa poplatkov za poskytnutie úveru, upomienky a vedenie úverového účtu – poukázal na rozsudok KS Prešov sp. zn. 2CoCsp/7/2024 zo dňa 18.09.2024, z ktorého citoval body 21. až 23. odôvodnenia, a tiež poukázal na ďalšie rozhodnutia - rozsudok KS Prešov sp. zn. 18CoCsp/13/2022 zo dňa 24.11.2022, rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 10C/4/2014 zo dňa 17.01.2018, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 19Csp/26/2023 zo dňa 16.11.2023, rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1Csp/30/2020 zo dňa 21.12.2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 20Csp/46/2021 zo dňa 24.09.2021 a rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 15Csp/95/2020 zo dňa 28.06.2022. K druhej zmluvnej podmienke – týkajúcej sa potvrdenia dlžníka, že bol oboznámený s Obchodnými podmienkami – mal za to, že sa ňou v rozpore s § 53 ods. 4 písm. l) OZ neprijateľne prenáša dôkazné bremeno, ktoré má podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, niesť účastník konania, a to v otázke oboznámenia sa s obchodnými podmienkami, v otázke ich prevzatia a súhlasu s nimi, ako aj v otázke oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami prostredníctvom formulára, v otázke doručenia a prevzatia formulára. V súvislosti s touto zmluvnou podmienkou poukázal na rozsudky tunajšieho súdu (sp. zn. 19Csp/26/2023 zo 16.11.2023, sp. zn. 29Csp/82/2018, z 3.4.2019, sp. zn. 16Csp/147/2020 z 12.11.2020, sp. zn. 7Csp/241/2020 zo 14.6.2021, sp. zn. 8Csp/14/2020 zo 17.3.2021, sp. zn. 19Csp/102/2020, zo 6.5.2021, sp. zn. 20Csp/173/2020 z 19.3.2021, sp. zn. 9Csp/99/2022 z 28.11.2022, sp. zn. 11Csp/21/2022 z 11.5.2022, sp. zn. 14Csp/29/2021 z 19.7.2022), ako aj rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn.

9Csp/253/2017 z 2.7.2018 a rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 9Csp/96/2018 z 27.11.2019. K tretej zmluvnej podmienky – týkajúcej sa vyhlásenia dlžníka, že nie je osobou s osobitným vzťahom k banke podľa § 35 ods. 4 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách – uviedol, že predmetné ustanovenie ani len príkladmo neuvádza, kto je považovaný za osobu s osobitným vzťahom k banke, a tak pre priemerného spotrebiteľa nie je dostatočne určité, čo môže spôsobiť neschopnosť spotrebiteľa vyhodnotiť jeho vzťah k banke. Mal tak za to, že citované ustanovenie je spôsobilé založiť hrubý nepomer vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, zvlášť z dôvodu, že závažných dôsledkov, akým je neplatnosť zmluvy, resp. zosplatnenie úveru. Poukázal na to, že k takémuto záveru dospela v prípade obdobného ustanovenia v zmluve Komisia vo svojom stanovisku, č. 36101/2017/21 zo dňa 24.1.2017. Rovnako tiež poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 6CoCsp/16/2024 z 19.9.2024, z ktorého citoval 31. odsek odôvodnenia. Podobne tiež citoval odseky 69. až 71. rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/74/2022 zo dňa 24.10.2022. K štvrtej zmluvnej podmienky – predstavujúcej rozhodcovskú doložku – namietal, že ide o neprijateľné dojednanie, pretože sa ním zmluvné strany dohodli riešiť všetky spory vyplývajúce z úverovej zmluvy výlučne pred rozhodcovským súdom, vopred vybraným dodávateľom, a následne rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu má slúžiť ako exekučný titul. Rozhodcovská zmluva vo svojich dôsledkoch spôsobuje, že o právach a právom chránených záujmoch spotrebiteľa rozhodne súkromná osoba, ktorej moc nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou, teda bez súdnej kontroly zmluvných podmienok. Takáto zmluvná podmienka vytvára materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa vopred vzdáva svojich práv, vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou a zhoršuje si tým svoje zmluvné postavenie. Nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. K určení neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky, poukázal opätovne na rôzne rozsudky (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 18CoCsp/13/2022 z 24.11.2022, v zrušovacej časti, rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 13Co/97/2019 z 9.6.2020, rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 10C/4/2014 zo 17.1.2018 a rozsudky Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/35/2022 z 18.8.2022, sp. zn. 14Csp/187/2020 z 10.5.2022, sp. zn. 15Csp/95/2020 z 28.6.2022, sp. zn. 29C/368/2012 z 10.7.2013, sp. zn. 32Csp/116/2017 z 18.4.2018). Navyše, poukázal i na nález Ústavného súdu SR zo dňa 11.6.2019 sp. zn. III. ÚS 438/2018, z ktorého vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby ma spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. K ďalšej zmluvnej podmienke – dohode o zrážkach zo mzdy – uviedol, že táto bola priamo včlenená do všeobecných podmienok poskytnutia úveru k zmluve, pričom vytvára hrubú nerovnováhu medzi stranami zmluvy, v neprospech spotrebiteľa a spotrebiteľovi hrozí, že aplikáciou predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy dôjde k vzniku priamej majetkovej škody vo forme mesačnej zrážky zo mzdy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy totiž nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Závažnosť a dopady aplikácie dohody o zrážkach zo mzdy na spotrebiteľa sú tak nepriaznivé, že si vyžadujú osobitné dojednanie a nie zakomponovanie dohody o zrážkach zo mzdy do úverových podmienok spotrebiteľskej zmluvy tak, aby unikli pozornosti spotrebiteľa, čo už mnohokrát judikovali aj sudy SR. Navyše poukázal na § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2014 a § 53 ods. 7 OZ. K poslednej zmluvnej podmienke – súhlasu s poskytovaním osobných údajov a informácií tvorených alebo chránených bankovým tajomstvom tretím osobám – mal žalobca za to, že tento predformulovaný súhlas s poskytovaním a sprístupňovaním osobných údajov spotrebiteľa tretej osobe, so spracovaním jeho osobných údajov po dobu 10 rokov (aj po zániku zmluvného vzťahu), bez ohľadu na dĺžku trvania zmluvy, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne zákonom o ochrane osobných údajov požaduje. Poukázal na to, že neprijateľnosť dotknutej zmluvnej podmienky už bola judikovaná napríklad rozsudkami, potvrdenými v odvolacom konaní Krajským súdom Prešov sp. zn. 1CoCsp/23/2020 z 18.02.2021; sp. zn. 2CoCsp/9/2023 z 25.10.2023; sp. zn. 3CoCsp/43/2021 z 02.02.2022; sp. zn. 8CoCsp/31/2022 z 27.10.2022, či rozsudkami Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Csp/4/2022 z 17.2.2023, Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/99/2023 z 19.12.2023, sp. zn. 15Csp/16/2022 z 10.10.2023, sp. zn. 17Csp/99/2022 z 26.9.2023, sp. zn. 18Csp/62/2023 z 8.11.2023, sp. zn. 19Csp/26/2023 zo 16.11.2023. Záverom citoval z literatúry závery o tom, že hoci vyhlásenie zmluvnej podmienky za neprijateľnú v individuálnom spotrebiteľskom spore nie je záväzné pre posúdenie tejto zmluvnej podmienky v inom individuálnom spotrebiteľskom spore, za predpokladu obdobných skutkových okolností by mal súd rozhodnúť obdobne, k čomu ho zaväzuje požiadavka právnej istoty. Dodal, že žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok podáva z dôvodu verejného záujmu, vyplývajúceho z jednej z hlavných politík primárneho práva EÚ, ktorým je ochrana

spotrebiteľov, ako je to konkretizované v sekundárnom práve EÚ, predovšetkým v Smernici Rady 93/13/EHS a ako to vyplýva z rozsudkov Súdneho dvora EÚ, ktoré európske právo vykladajú, v spojení s mojím záujmom. Účelom žaloby je aj pôsobiť ako „odstrašujúci“ prostriedok voči dodávateľom so zámerom predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nebude len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním zároveň vytvorí zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 zákona č. 108/2024 Z.z.. V tejto súvislosti poukázal na právny záver vyplývajúci aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019.

2. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 07.03.2025 navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Spor považoval za umelo vykonštruovaný, neslúžiaci ochrane spotrebiteľských práv. Poukázal i na návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 Ústavy SR na Ústavnom súde SR, ktorý bol zaevidovaný pod č. Rvp 3053/2024. Poukázal na to, že zmluva bola uzatvorená ešte v roku 2007 a žalobca ju napáda až po viac ako 18 rokoch od jej uzatvorenia. Mal za to, že v tom čase sa obdobné zmluvné podmienky nepovažovali a ani teraz sa nepovažujú za neprijateľné. Uviedol, že k splateniu úveru došlo pred viac ako 10 rokmi pred podaním žaloby a pochyboval, že podanie žaloby skutočne smeruje k ochrane spotrebiteľských ohrozených alebo porušených práv. Skôr mal za to, že ide, ako i v obdobných generalizovaných žalobách, o vykonštruovaný spor, ktorý nemá s ochranou spotrebiteľov nič spoločné. K takémuto záveru ho viedla skutočnosť, že právny zástupca si uplatňuje trovy konania za každú zmluvnú podmienku, čo však považoval za neprípustné. Podľa žalovaného sa trovy majú vypočítavať ako z jedného predmetu konania bez ohľadu na počet neprijateľných zmluvných podmienok. Podanie žaloby považoval za výlučne obchodnú príležitosť pre právneho zástupcu žalobcu, kedy sú podávané určovacie žaloby nasledované žalobami o plnenie primeraného finančného zadostučinenia. Dodal, že i pri aplikácii najdlhšej 10-ročnej premlčacej lehoty sú uplatňované práva žalobcu premlčané, pričom zásah do právnych vzťahov ukončených pred viac ako 10 rokmi je v rozpore so zásadou právnej istoty. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/20/2021 zo dňa 13.09.2022 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11CoCsp/16/2021 zo dňa 20.04.2022 a sp. zn. 3CoCsp/10/2023 zo dňa 22.02.2024. Čo sa týka samotných zmluvných podmienok - k prvej z nich, týkajúcej sa poplatkov za poskytnutie úveru, upomienok a vedenie úverového účtu, uviedol, že žalobca so všetkými súhlasil a tieto sú transparentne uvedené priamo v zmluve. Zároveň však poukázal na to, že žalobca nepreukázal, že by si žalovaný voči nemu tieto poplatky uplatňoval. Mal tiež za to, že poplatky sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, a preto sú vylúčené zo súdneho prieskumu neprijateľných podmienok. Poplatky spojené s úverom sú bežnou praxou a cena úveru nie je tvorená len úrokom, ale i všetkými v zmluve uvedenými povinnosťami – i požadovanými poplatkami, či nákladmi, ktoré tvoria cenu peňazí, resp. poskytnutého úveru. Dodal však, že dotknuté ustanovenie zmluvy je už niekoľko rokov obsolentné, pretože podľa aktuálne účinného Cenníka VÚB, a.s. je upomienka o nezaplatení dlžnej sumy spoplatnená sumou skutočných nákladov. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/294/2019 zo dňa 22.02.2022, v ktorom sa hovorí o tom, že spotrebiteľ mohol posúdiť hospodárske dôsledky vyplývajúce zo zmluvy a skutočnosť, či uzavrie zmluvu, ak sa mu poplatok za poskytnutie úveru, ktorý bol v zmluve vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne, javil vysoký. Žalovaný mal za to, že dotknuté zmluvné ustanovenie nespôsobuje značnú nerovnováhu v práva a povinnostiach zmluvných strán. K druhej zmluvnej podmienke – potvrdenia o oboznámení sa s Obchodnými podmienkami – žalovaný rovnako uviedol, že nie je neprijateľná a neprenáša sa ňou dôkazné bremeno, keďže sa spotrebiteľovi neukladá žiadna povinnosť niesť dôkazné bremeno. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B3-62Csp/10/2022 zo dňa 08.02.2024. Nevedel, akým iným spôsobom by mal veriteľ pri uzatváraní zmluvy overiť, či dlžník – spotrebiteľ všetkému v zmluve alebo v obchodných podmienkach či cenníku porozumel. V prípade, ak by v zmluve absentovalo dotknuté zmluvné ustanovenie, tak by veriteľ stratil akýkoľvek dôkaz o tom, že spotrebiteľ bol naozaj s obchodnými podmienkami a cenníkom oboznámený a že s nimi súhlasí, že ich prevzal alebo mu boli zaslané. Vyhlásením neprijateľnosti práve súd odníme veriteľovi možnosť preukázať do budúcnosti skutočnosť. Poukázal tiež na rozhodnutia súdov, ktoré konštatujú, že spotrebiteľ svojim podpisom potvrdil, že dokumenty prevzal, oboznámil sa s nimi a súhlasil s nimi. K zmluvnej podmienke, ktorou žalobca vyjadril, že nie je osobou s osobitným vzťahom k banke, žalovaný uviedol, že zmluvná podmienka len reflektuje § 35 ods. 1 zákona o bankách v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere. Žalovaný iba rešpektoval dikciu zákona, ktorú pretavil do zmluvy. Vychádzajúc z definície osoby s osobitným vzťahom k banke pritom konštatoval, že sa určite nejedná o priemerného spotrebiteľa. Bez dotknutej zmluvnej podmienky si veriteľ nevie overiť

a posúdiť existenciu osobitného vzťahu klienta k banke, preto sa nemôže jednať o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak aj zmluvná podmienka neobsahuje definíciu osoby s osobitným vzťahom k banke, tak táto je v zákone o bankách a neznalosť zákona nikoho neospravedľuje. Ak žalobca nerozumel obsahu zmluve, tak je to v rozpore s čl. III. bodom 5. zmluvy, kde sa nachádza prehlásenie, že strany si zmluvu prečítali, porozumeli jej obsahu a súhlasia s ním. V prípade rozhodcovskej doložky poukázal na to, že v čase uzavretia zmluvy nebolo v OZ či inom predpise zakotvené žiadne ustanovenie, z ktorého by plynul záver o neprijateľnosti takéhoto dojednaní. V priebehu trvania vzťahu pritom nedošlo k prejednaniu veci všeobecným či rozhodcovským súdom. Keďže ale žalobca nevzniesol námietky, neodmietol návrh rozhodcovskej doložky, tak sa táto stala súčasťou zmluvy. Navyše je ale toto ustanovenie už staré, neuplatňuje sa, a to i z dôvodu zakotvenia tzv. spotrebiteľského rozhodcovského konania – zák. č. 335/2014 Z.z. a predstavuje teda obsolentné zmluvné dojednanie, ktorého posudzovanie nie je v súčasnosti opodstatnené, a tak mal tiež za to, že na strane žalobcu absentuje naliehavý, či vôbec akýkoľvek právny záujem na takomto určení. Dohodu o zrážkach zo mzdy považoval žalovaný za legálny zabezpečovací inštitút, právnym poriadkom aprobovaný a v OZ explicitne zakotvený. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola pritom uzatvorená v súlade s OZ, či inými právnymi predpismi, ktoré nezakazovali jej uzatvorenie. Po novele zák. č. 250/2007 Z.z. už však žalovaný k realizácii tejto dohody ani nemôže prísť, keďže dohoda o zrážkach zo mzdy bola zakázaná, resp. prísne obmedzená s účinnosťou od 01.05.2014, čo žalovaný rešpektuje a v súlade so zákonom tento inštitút zo svojej zmluvnej dokumentácie odstránil. Za významné žalovaný považoval, že tento inštitút nebol zahrnutý medzi neprijateľné zmluvné podmienky v čase uzatvorenia zmluvy. Napokon k poslednej zmluvnej podmienke – súhlas s poskytnutím osobných údajov spotrebiteľa - žalovaný poukázal na § 91 zákona o bankách, kde zákon priamo predpokladá, že údaje od klientov žalovaný získava a spracúva pre účely správy ich pôžičiek, či vkladov. Zákon o bankách určuje povinnosť chrániť a utajovať tieto informácie o spotrebiteľoch a ich ďalšie poskytnutie tretím osobám je podmienené písomným súhlasom klienta. Dĺžka trvania súhlasu re spracovanie osobných údajov je podľa žalovaného dôvodne v trvaní 10 rokov, pretože i aktuálna súdna prax nielen že neurčuje žiadnu premlčaciu dobu na požadovanie určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale i v prípade žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru a následného vydania bezdôvodného obohatenia súdna prax uplatňuje 10 ročnú premlčaciu dobu na plnenie. Bez 10 ročnej doby pre uchovanie údajov klienta by žalovaný nemohol uchovávať ani zmluvnú dokumentáciu po takúto dobu. Žalovaný tiež poukázal na § 42 ods. 1 zákona o bankách, ktorý stanovuje minimálnu archivačnú dobu piatich rokov od ukončenia obchodu. Žalovaný tak argumentoval tým, že používa archivačnú dobu 10 rokov, ktorá sa praxou osvedčila. Navyše dodal, že spracúvanie osobných údajov na účel interného výkazníctva je plne legitímne a vyplýva zo zákona platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Podľa žalovaného napadnutá zmluvná podmienka nespĺňa základný predpoklad pre učenie neprijateľnosti, ktorý je zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Záverom všeobecne podotkol, že žalobcom väčšina zo žalobcom označených rozhodnutí sa netýka totožnej zmluvnej podmienky a žalobca neunesol bremeno tvrdenia. Zároveň výkon práv žalobcu považoval za v rozpore s dobrými mravmi, predovšetkým s poukazom na skutočnosť, že sa tento domáha určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok po viac ako 10 rokoch od uzavretia zmluvy. Napokon sa ešte vyjadril i k trovám konania, pri ktorých mal za to, že odmenu pri trovách právneho zastúpenia je potrebné vypočítavať ako z jednej veci.

3. Žalobca v replike zo dňa 21.03.2025 zotrval na podanej žalobe. Úvodom poukázal na to, že návrh na začatie konania o súlade ustanovenia § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. s čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR Ústavný súd SR odmietol. K tvrdeniam o vykonštruovanosti sporu uviedol, že nie je dôležité, či si dodávateľ voči spotrebiteľovi uplatnil nároky zo zmluvných podmienok, stačí, že zmluva, ktorú uzavrel dodávateľ so spotrebiteľom obsahuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora (prvá komora) v spojenej veci C-776/19 až C-782/19, v zmysle ktorého na účely zabezpečenia účinnej ochrany práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, musí mať spotrebiteľ možnosť kedykoľvek namietat' nekálú povahu zmluvnej podmienky nielen ako prostriedok obrany, ale aj na účely určenia nekalej povahy zmluvnej podmienky súdom, takže návrh podaný spotrebiteľom na účely konštatovania nekalej povahy podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôže podliehať nijakej premlčacej lehote. Poukázal i na odôvodnenie rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 1/2018 zo dňa 24.01.2018 a čl. 38 Charty základných práv EÚ, či čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS. Podľa žalobcu súmernú odpoveď na námietky žalovaného dáva rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019 a uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 124/2020, z 15.04.2020, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť banky proti tomuto rozsudku Najvyššieho súdu SR. Z rozsudku

Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 rozsiahlo citoval a poukázal i na rovnaké právne závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019. K zmluvným podmienkam uviedol, že zo strany žalovaného nebol upozornený na namietané NZP, ako ani na ich dôsledky. Pre súdenú vec je pritom podľa žalobcu rozhodujúce, aby existovalo hoci aj len jedno právoplatné rozhodnutie, ktoré určuje predmetné zmluvné podmienky za neprijateľné a teda absolútne neplatné. Žalovaný ako dodávateľ nepredložil v konaní jediný dôkaz na preukázanie vedenia kontraktčného procesu s dlžníkom, a tak po skutkovej stránke, ani právnej stránke konajúci súd pri hodnotení dôkazov ani nemôže dôjsť k záveru, ktorý prezentuje žalovaný, a zamietnuť v tejto časti žalobu. Podľa žalobcu je potrebné skúmať konanie dodávateľa, ako si plnil svoje zákonné povinnosti, najmä postupovať s odbornou starostlivosťou, pri poskytovaní spotrebiteľského úveru. Dôkazné bremeno znáša žalovaný, a preto ako dodávateľ je povinný preukázať, že zmluvné ustanovenie bolo dojednané individuálne. Žalovaný to však zatiaľ nijakým spôsobom nepreukázal. O žalovaných neprijateľných zmluvných podmienkach už pritom súdy rozhodli, teda boli vyslovené za neprijateľné, preto žalobca zotrval na ich určení za neprijateľné. Mal za to, že súd rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve, aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná, aj keď už nie je používaná a dokonca je ju povinný vyhlásiť aj v prípade, ak ju zmluvné strany zmluvne zmenili (uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/149/2020 z 24.08.2022 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-19/20). Záverom uviedol k trovám konania, že pri určení odmeny za úkony právnej služby je potrebné vychádzať zo skutočností, že si žalobou uplatnil viaceré samostatné veci (nároky), pričom poukázal i na rozhodnutia súdov, kde o náhrade trov konania samostatným výrokom rozhodovali súdy o náhrade trov konania vychádzajúc zo spojenia viacerých určovacích žalôb.

4. Žalovaný v duplike zo dňa 24.04.2025 odkázal na svoje predchádzajúce vyjadrenie k žalobe. Zmluvnú voľnosť žalovaného pri uzatváraní zmluvy nepovažoval za obmedzenú. Ak však žalobca akceptoval navrhované podmienky, žalovaný nemal dôvod pristupovať k osobitnému vyjednávaniu zmluvných ustanovení, keďže boli bezvýhradne akceptované. Žalobca mohol žiadať aj o vysvetlenie, ozrejmenie akejkoľvek zmluvnej podmienky, ak mu nebola jasná alebo jej nerozumel. V praxi je však nepredstaviteľné a nereálne individuálne dojednávanie zmluvných podmienok s každým záujemcom o úverový produkt. K preukázaniu kontraktčného procesu uviedol, že nie je možné reálne predložiť akýkoľvek dôkaz o jeho priebehu, nakoľko kontraktčný proces prebiehal v roku 2007, t.j. takmer pred 20 rokmi. Rozporoval, že by zmluva bola pripravená bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť jej obsah. Štandardne síce je pripravená dodávateľom služby – bankou, avšak podľa uváženia klienta a jeho výhrad sa následne poskytovateľ rozhodne, či výhrady akceptuje, alebo k uzatvoreniu zmluvného vzťahu nedôjde. Žalobcu nikto nenútil vstúpiť do zmluvného vzťahu a návrh mohol jednoducho odmietnuť. Napadnutie dojednaní po takmer 20 rokoch od uzavretia zmluvy považoval za účelové. Navyše mal za to, že hoci je žalobca ako spotrebiteľ slabšou zmluvnou stranou a požíva zvýšenú ochranu, nezabavuje ho to zodpovednosti za svoje konanie. Tým, že podpísal zmluvu so žalovaným, tak žalovaný prejavil súhlas so zmluvou a skutočnosť, že sa s ňou oboznámil. Je logické, že inak by ju nepodpísal, ak by s určitými ustanoveniami nesúhlasil. Dodal, že mu nie je zrejmé, prečo žalobca podpísal zmluvu, ak s toľkými zmluvnými podmienkami nesúhlasil, alebo mu neboli zrejmé, na čo ale zjavne prišiel a začalo mu to prekážať až po takmer 20 rokoch od jej podpisu. Žalobcovi bola predložená zmluva s jej súčasťami a ich prečítanie žalobca potvrdil podpisom na zmluve. Bolo by neúnosné, aby spotrebiteľ podpísal akékoľvek zmluvy a následne sa dovoľávali toho, že nepociťovali dôvodnosť čítať zmluvné ustanovenia, a teda sa nimi nemusia riadiť. Žalovaný tiež považoval konanie žalobcu za účelové a absurdné, ak pri podpise zmluvy žalobca necítil potrebu čítania zmluvných ustanovení, keď chcel získať úver, avšak po takmer 20 rokoch sa k zmluve vrátil a začal ju študovať a uvedomovať si, aké dojednania považuje za neprijateľné. Záverom sa vyjadril ohľadom trov konania, že žalobca neberie do úvahy, že podanie samostatných žalôb o každej zmluvnej podmienke by zakladalo prekážku právoplatnej rozhodnutej veci a teda vadu konania. Poukázal i na rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 9Csp/42/2024 zo dňa 28.10.2024, v ktorom súd objasnil, že má za to, že spotrebiteľ je úspešný v spore i v prípade vyhlásenia čo i jednej zmluvnej podmienky za neprijateľnú, pretože predmet konania bol len jeden a to určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, pretože to zodpovedá cieľom ochrany spotrebiteľa a možnosti nechať si konkrétne zmluvnú podmienku posúdiť súdom. Rovnako tak poukázal na rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 11Csp/11/2023 zo dňa 25.03.2025, kde súd konštatoval, že nejde o uplatnenie nárokov so samostatným skutkovým základom, keďže skutkový základ je jeden a to zmluva, ktorej súčasťou sú zmluvné podmienky. Predmet konania je tak len jeden, a to čiastočná neplatnosť zmluvy.

5. Súd nariadil termín pojednávania na deň 08.08.2025.

6. Na pojednávaní dňa 08.08.2025 súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise (na čl. 8 Zmluva o poskytnutí flexipôžičky reg. č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 28.02.2007), oboznámil sa so skutkovými tvrdeniami strán sporu, ako aj obsahom celého spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Žalobca ako dlžník uzavrel dňa 28.02.2007 so žalovaným ako veriteľom Zmluvu o poskytnutí flexipôžičky reg. č. XXXXXXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 75 000 Sk (2 489,54 EUR), ktoré sa žalobca zaviazal splatiť v 60 splátkach po 1 780,31 Sk (59,10 EUR). K splateniu predmetného úveru zo strany žalobcu došlo pred viac ako 10 rokmi pred podaním žaloby.

8. Obsahom zmluvy sú okrem iného i nasledovné ustanovenia:

- v čl. I. Základné podmienky, v časti Poplatky platné ku dňu uzavretia tejto zmluvy, v znení:

„Poplatok za poskytnutie úveru: 1.500,- Sk

Poplatok za I. upomienku: 200,- Sk

Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1.000,- Sk

Poplatok za vedenie úverového účtu: 40,- Sk/mesačne.“

- v čl. II., bod 2. v znení: „Dlžník potvrdzuje, že bol oboznámený s Obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou úverovej zmluvy, s obsahom ktorých súhlasí a ktoré súčasne prevzal spolu s úverovou zmluvou.“

- v čl. II., bod 4. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník vyhlasuje, že nie je / nie sú osobou s osobitným vzťahom k banke podľa § 35 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“). V prípade zistenia nepravdivosti tohto vyhlásenia si je dlžník vedomý toho, že úver sa stáva okamžite splatný vrátane príslušenstva, a to dňom keď sa banka dozvedela o nepravdivosti tohto údaju v súlade s § 35 ods. 1 zákona o bankách.“

- v čl. II., bod 5. v znení: „Banka uzavretím tejto zmluvy navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk v zmysle zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku. Dlžník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešení sporov stálym rozhodcovským súdom.“

- v čl. II., bod 6. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nesplní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj Dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka.“

- v čl. II., bod 8. v znení: „Podpisom tejto zmluvy dlžník súhlasí, aby banka v zmysle zákona o ochrane osobných údajov poskytla jeho osobné údaje a informácie, ktoré tvoria alebo sú chránené bankovým tajomstvom (ďalej len „údaje a informácie“) svojej ovládajúcej osobe, spoločnosti Banca Intesa, Miláno, Taliansko, dcérskymi spoločnosťami VÚB, a.s. a spoločnosťami patriacimi do skupiny s úzkymi väzbami v zmysle z. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov vrátane spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb pre dlžníka a ponuky služieb a produktov spoločnosti patriacimi do skupiny s úzkymi väzbami k banke, a to v rozsahu údajov uvedených v tejto zmluve na dobu 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu vzniknutého z tejto zmluvy medzi dlžníkom a bankou, pričom dlžník je oprávnený odvolať svoj súhlas najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu, a to písomným oznámením doručeným na pobočku VÚB, a.s., v ktorej má otvorený svoj bežný účet. Podpisom tejto zmluvy dlžník potvrdzuje dobrovoľnosť tohto súhlasu. Dlžník ďalej súhlasí s tým, aby VÚB, a.s., poskytla jeho osobné údaje a informácie prevádzkovateľovi tlačového centra VÚB, a.s., v rozsahu a za podmienok uvedených v tomto článku vyššie, pokiaľ príslušný právny predpis neurčuje inak, za účelom plnenia právnych povinností VÚB, a.s. vyplývajúcich z jej postavenia ako banky.“

9. Zistený skutkový stav súd právne posúdil nasledujúco:

10. Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

11. Podľa § 491 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

12. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úver.

13. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

14. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

15. Podľa § 52 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

17. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

18. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 53a Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.03.2010 do 30.06.2024 ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

20. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Podľa § 53 ods. 1 zák. č. 108/2024 Z.z. o ochrane spotrebiteľa ustanovenia tohto zákona sa použijú na zmluvu uzatvorenú po 30. júni 2024. Vznik právnych vzťahov zo zmlúv uzatvorených pred 1. júlom 2024 a nároky vzniknuté z týchto zmlúv sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30. júna 2024.

22. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka⁹⁾ alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

23. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

24. Podľa § 298 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná obchodníkom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie obchodníkovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

25. Podľa § 35 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách banka a pobočka zahraničnej banky nesmú vykonávať s osobami, ktoré k nim majú osobitný vzťah, obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by sa nevykonali s ostatnými klientmi. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pred uzavretím a vykonaním takého obchodu preveriť, či osoba, s ktorou takýto obchod vykonávajú, k nim nemá osobitný vzťah; táto osoba je povinná poskytnúť banke a pobočke zahraničnej banky pravdivé informácie, ktoré banka a pobočka zahraničnej banky potrebujú na účel tohto preverenia. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pravdivosť poskytnutých údajov písomne zabezpečiť v zmluve o nimi poskytnutej záruke alebo o vklade podľa § 5 písm. a) sankciou neplatnosti uzavretia tejto zmluvy a v zmluve o úvere podľa § 5 písm. b) sankciou okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy ku

dňu, keď sa banka alebo pobočka zahraničnej banky dozvedela o nepravdivosti týchto údajov, vrátane splatnosti úrokov za celú dohodnutú dobu úveru.

26. Podľa § 551 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

27. Podľa § 5a zák. č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2014 do 30.06.2024 neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy
a) dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, 12cd) ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť, alebo
b) zmenkou alebo šekom. 12ce)

28. Medzi stranami sporu nebolo sporné a z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že dotknutá zmluva o poskytnutí pôžičky (spotrebiteľského úveru) je spotrebiteľského charakteru (spotrebiteľský charakter zmluvy nebol rozporovaný, vyplýva aj zo samotného znenia zmluvy a povahy zmluvných strán). Spornou medzi stranami bola iba otázka právneho posúdenia, či žalobcom špecifikované zmluvné podmienky napĺňajú znaky neprijateľných zmluvných podmienok a či je vôbec žaloba žalobcu prípustná a v súlade s dobrými mravmi.

29. Prípustnosť žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok súd vyvodil z § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku v spojení s § 298 Civilného sporového poriadku, ako aj v spojení s §§ 53 a 53a Občianskeho zákonníka v záujme zabezpečenia zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Podporne súd poukazuje i na § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý výslovne umožňuje podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy. Podanou žalobou sa žalobca môže domáhať určenia neprijateľných zmluvných podmienok zo zmluvy, a to bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu. V zmysle ust. § 137 písm. c) CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Týmto osobitným predpisom je zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 30.06.2024, ktorý v ust. § 3 ods. 3 a 5 umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonmi domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho práva, pričom má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/27/2018, ktoré práve odvodzuje prípustnosť od § 137 písm. c/ CSP, hoci podľa názoru súdu je príliehavejší prípadne § 137 písm. d/ CSP, ktoré pojednáva o určení právnej skutočnosti), ale i ust. § 11 ods. 4 ZoSÚ, ktoré umožňuje spotrebiteľovi domáhať sa neplatnosti zmluvy, a teda prípadne i časti zmluvy – konkrétne neprijateľných zmluvných dojednaní.

30. Súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to rozsudok sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, v zmysle ktorého.: „Podľa dovolacieho súdu v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie (na strane žalobcov) nemá právny význam zánik záväzku splnením dlhu (nie vždy splnenie dlhu má za následok zánik celého právneho vzťahu). Ako už bolo uvedené vyššie predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. To sa okrem iného prejavuje v povinnosti dodávateľa nepoužívať v spotrebiteľských zmluvách neprijateľné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením (prípadne aj zánik celého právneho vzťahu) nemôže mať žiaden vplyv na žalobcami uplatnený nárok a teda ani na ich vecnú legitímáciu. Žalobcovia preto aj v prípade, že nárok uplatnili žalobou po zániku záväzkového právneho vzťahu, sú nositeľmi hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, a teda majú v predmetnom spore vecnú aktívnu legitímáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“).“

31. S ohľadom na uvedené závery najvyššieho súdu súd konštatuje, podanie žaloby o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je legitímnym právom spotrebiteľov, ktorým sa môžu domáhať sa ochrany svojich práv podľa § 3 ods. 3 a 5 zák. č. 250/2007 Z.z.

32. Súd nedospel k záveru, že by táto žaloba bola zo strany žalobcu podaná šikanózne, nakoľko zo žaloby, nevyplýva, že by nesledovala ako svoj primárny cieľ zodpovedanie otázky, či dotknuté zmluvné podmienky boli neprijateľné a ciele podľa § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. Ide skôr o dohady žalovaného, ktoré súd pripúšťa, že sú na zamyslenie (predovšetkým naliehavosť určenia po uplynutí tak dlhej doby od uzatvorenia zmluvy a zároveň od splatenia dlhu), avšak vychádzajúc z aktuálnej judikatúry a nepremlčateľnosti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok a zohľadňujúc záujem štátu na zvýšenej ochrane spotrebiteľa nemôžu tieto dohady žalovaného brániť spotrebiteľovi domáhať sa preskúmania obsahu spotrebiteľom namietaných zmluvných podmienok.

33. Súdny dvor Európskej únie uviedol v bode 38 rozsudku C-776/19 až C-782/19 cit.: „Z tohto hľadiska treba usúdiť, že najmä na účely zabezpečenia účinnej ochrany práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, musí mať spotrebiteľ možnosť kedykoľvek namietat' nekalú povahu zmluvnej podmienky nielen ako prostriedok obrany, ale aj na účely určenia nekalej povahy zmluvnej podmienky súdom, takže návrh podaný spotrebiteľom na účely konštatovania nekalej povahy podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôže podliehať nijakej premlčacej lehote.“ I s poukazom na uvedené preto možno považovať námietky žalovaného, týkajúce sa časových súvislostí, doby medzi uzatvorením zmluvy, splatením úveru a podaním žaloby a skúmania „skutočného“ motívu podania žaloby za nedôvodné.

34. Predtým, ako súd pristúpil k preskúmaniu nekalosti zmluvnej podmienky, musí dospieť k záveru, či nejde o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú predmetu plnenia alebo ceny plnenia (ak tieto sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne) a či boli dotknuté podmienky individuálne dojednané. Napadnuté ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa netýkajú hlavného predmetu plnenia, ani ceny plnenia (niektoré z nich sa síce týkajú určitých plnení zo strany spotrebiteľa, avšak iba poplatkov ako vedľajších plnení, konkrétne za poskytnutie úveru, upomienky a vedenie úverového účtu, pričom súd zároveň nebude hodnotiť ich prijateľnosť, či neprijateľnosť z pohľadu primeranosti ceny za poskytnuté protiplnenie).

35. Vo vzťahu k posúdeniu individuálnosti zmluvných dojednaní je kľúčom k pochopeniu individuálneho zmluvného dojednania práve možnosť spotrebiteľa svojou vlastnou aktivitou a konaním ovplyvniť obsah a podstatu zmluvnej podmienky. Takáto možnosť je podľa ustanovení Občianskeho zákonníka sústredená výhradne v úprave procesu rokovania o zmluve, ktoré predstavuje jediné štádium kedy môže spotrebiteľ ovplyvniť obsah zmluvy a jej podmienok. Preto aj odsek 2 (pozn. súdu § 53 ods. 2 OZ) je potrebné vykladať v intenciách vzniku spotrebiteľskej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu pri dojednávaní ktorého adresát ponuky alebo návrhu tento akceptuje, pričom predtým sa s ním mal možnosť oboznámiť a návrh modifikovať. Ak nebudú dané podmienky a možnosť spotrebiteľa zmeniť návrh zmluvnej podmienky, t. j. zmeniť jej obsah, a tým v parciálnej časti predložiť dodávateľovi nový návrh, nebude možné za žiadnych okolností hovoriť o priestore na vznik individuálnych dojednaní. Iba dôsledné garantovanie a vykonávanie práv spotrebiteľa v predzmluvnej fáze a pri dojednávaní zmluvy s dosahom na reálne zmeny ich podmienok bude vytvárať relevantný priestor vzniku individuálneho zmluvného dojednania. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 574). V tomto smere žalovaný žiadne dôkazy nepredložil, preto súd vychádzal z domnienky, že zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 OZ). Zmluva a zmluvné podmienky v nej predstavujú štandardnú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, uzatváranú s mnohými spotrebiteľmi.

36. Súd teda v ďalšom skúmal, či napadnuté zmluvné dojednanie spôsobujú značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ).

37. „Článok 3 smernice len abstraktne uvádza skutočnosti, ktoré dávajú zmluvnej podmienke, ktorá nebola individuálne dohodnutá, nekalý charakter, že príloha, na ktorú odkazuje článok 3 ods. 3 smernice, obsahuje len indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé, a že podľa článku 4 smernice sa má nekalý charakter zmluvnej podmienky posudzovať so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace

s uzatvorením zmluvy v čase jej uzatvorenia.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/08, VB Pénzügyi Lízing)

38. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú je potrebné považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

39. Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny, neuzavretý, výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. Súd môže za neprijateľnú zmluvnú podmienku určiť aj inú zmluvnú podmienku, než obsahuje výpočet v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení, resp. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ak napĺňa znaky uvedené v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na charakter zmluvy možno uzavrieť, že žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu, nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/19/2021 z 30.11.2021).

40. „Čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že existencia „značnej nerovnováhy“ nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa, pričom vnútroštátnemu súdu na účely posúdenia prípadnej existencie značnej nerovnováhy prináleží zohľadniť povahu tovaru alebo služby, ktorá je predmetom zmluvy, všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením tejto zmluvy, ako aj všetky ostatné podmienky zmluvy.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-226/12, Constructora Principado)

41. „Pre právne posúdenie stavu nerovnováhy je potrebné predovšetkým vykonať test proporcionality, ktorý vychádza v úvodnej fáze z porovnania zmluvnými podmienkami privedeného stavu so stavom absolútnej - teoretickej rovnosti zmluvných strán. Práve uvedená komparácia je spôsobilá umožniť vykonanie testu proporcionality vo vzťahu ku konkrétne namietaným zmluvným podmienkam. Z praktického pohľadu možno nadobudnúť dojem, že značná nerovnováha je implikovaná práve záväzkami, v ktorých vystupuje na jednej strane slabšia zmluvná strana. Uvedená premisa môže mať štatút vyvrátiteľnej domnienky a jej aplikácia je nanajvýš opodstatnená, keďže aj samotná filozofia smernice Rady 93/13/EHS prezumuje, že nadvláda dodávateľov nad spotrebiteľmi zakladá východiskový stav určitej miery nerovnováhy, ktorý je potrebné korigovať pozitívnym zásahom štátu. Dané myšlienky vychádzajú z teórie spotrebiteľského správania a ekonómie, v rámci ktorých pristupujúca nadvláda dodávateľa predstavuje len využitie existujúcej výhody na maximalizáciu prospechu jednej strany na úkor strany druhej. D., ktorú naznačujeme, dlhodobo potvrdzuje aj Súdny dvor EÚ vo svojich rozhodnutiach Mostaza Claro, Godard, Asturcom a pod. Z uvedeného plynie, že vlastným testom neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné preveriť prvotnú prezumpciu založenú na predpokladaní existencie nerovnovážneho postavenia zmluvných strán. Z tohto dôvodu je zrejmé, že test neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je hľadaním nerovnováhy, ale preverovaním existujúceho stavu rovnováhy so zreteľom na právne postavenie spotrebiteľa. V poradí druhým významným bodom z pohľadu koncepcie odseku 1 je už spomenutá implicitná legálna definícia neprijateľnej zmluvnej podmienky s poukazom na materiálne kritériá spôsobovania značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. v prípade neprijateľnej zmluvnej podmienky je potrebné vykonať kumulatívnu analýzu značnej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa, ktorej predmetom je zameranie a účinok privedený zmluvnou podmienkou.“ (Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 562).

42. V súvislosti s námietkou žalovaného, že nie je možný prieskum poplatkov, nakoľko sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny súd poukazuje body 59-63 odôvodnenie rozsudku Súdneho dvora C-714/22, v zmysle ktorého cit.:

„59 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 4 ods. 2 smernice 93/13 stanovuje výnimku z mechanizmu vecného preskúmania nekalých podmienok, ako je upravený v rámci systému ochrany spotrebiteľov zavedeného touto smernicou, a že toto ustanovenie sa preto má vykladať reštriktívne (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriciuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, bod 34, ako aj citovaná judikatúra)

60 Pokiaľ ide o kategóriu zmluvných podmienok vzťahujúcich sa na pojem „hlavný predmet zmluvy“ v zmysle uvedeného ustanovenia, Súdny dvor rozhodol, že tieto podmienky sa musia chápať ako podmienky, ktoré upravujú základné plnenia tejto zmluvy a ktoré ju ako také charakterizujú. Naopak, na podmienky, ktoré majú doplnkovú povahu vo vzťahu k podmienkam vymedzujúcim samotnú podstatu zmluvného vzťahu, by sa tento pojem nemal vzťahovať (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriciuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, body 35 a 36, ako aj citovaná judikatúra).

61 Základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy o úvere spočívajú v tom, že veriteľ sa predovšetkým zaväzuje poskytnúť dlžníkovi určitú sumu peňazí, pričom dlžník sa zase zaväzuje predovšetkým splatiť túto sumu, v zásade aj s úrokmi, podľa stanoveného splátkového kalendára [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. marca 2023, CaixaBank (Provízia za poskytnutie úveru), C-565/21, EU:C:2023:212, bod 18 a citovanú judikatúru].

62 Vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 reštriktívne, Súdny dvor rozhodol, že povinnosť odmeniť služby spojené s preskúmaním, poskytnutím a spracovaním úveru alebo iné podobné služby, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou činnosti veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru, nemožno považovať za povinnosť patriacu medzi základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy o úvere a uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku [rozsudok zo 16. marca 2023, CaixaBank (Provízia za poskytnutie úveru), C-565/21, EU:C:2023:212, bod, body 22 a 23].

63 Treba tiež pripomenúť, že zmluvné podmienky, na ktoré sa toto ustanovenie vzťahuje, sú vyňaté z posúdenia ich nekalej povahy len v prípade, že sa príslušný vnútroštátny súd na základe preskúmania v každom jednotlivom prípade domnieva, že boli predajcom alebo dodávateľom formulované jasne a zrozumiteľne (rozsudok z 5. júna 2019, GT, C-38/17, EU:C:2019:461, bod 31 a citovaná judikatúra).“

43. Z vyššie citovanej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je nepochybné, že tak poplatky za upomienku, ako aj poplatok za poskytnutie úveru a vedenie úverového účtu podliehajú súdnemu prieskumu neprijateľnosti, pretože sa nejedná o základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy.

44. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-565/21 z 16.03.2023 plynie cit.: „Vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 striktno nemožno povinnosť odplaty za takéto služby považovať za súčasť hlavných záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, tak ako ich identifikovala judikatúra pripomenutá v bode 18 tohto rozsudku, teda na jednej strane poskytnutie peňažnej sumy veriteľom a na druhej strane vrátenie tejto sumy, vo všeobecnosti aj s úrokmi, podľa stanoveného splátkového kalendára. Bolo by totiž v rozpore s touto povinnosťou striktného výkladu zahrnúť pod pojem „hlavný predmet zmluvy“ všetky služby, ktoré sú jednoducho spojené so samotným hlavným predmetom a ktoré preto majú vedľajšiu povahu v zmysle judikatúry spomenutej v bode 17 tohto rozsudku.“

45. Vo vzťahu k namietaným zmluvným dojednaniám o poplatkoch za poskytnutie úveru, upomienky a vedenie účtu sú následne posudzujú ich obsah a zmysel dospel k záveru, že predmetné dojednania predstavujú neprijateľné zmluvné podmienky vyvolávajúce v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Za neprijateľnú je totiž nevyhnutné tiež považovať zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke dodané nie je a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Poplatok za poskytnutie úveru, za upomienky a za vedenie úverového účtu nie sú poplatkami za služby realizované v záujme spotrebiteľa. Nemajú rozumný ekonomický základ, ktorý by opodstatňoval jeho znášanie spotrebiteľom. Každý poplatok, ktorý by mal spotrebiteľ platiť, by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia a je nevyhnutné, aby sa týmto poplatkom platilo skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi a v jeho záujme. Spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľom, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa, je v rozpore s dobrými mravmi.

46. Žalovaný poukazoval na tú skutočnosť, že sa jedná o štandardné poplatky v rámci bankovej praxe, avšak skutočnosť, že i iné banky/poskytovatelia úverov vyžadujú od spotrebiteľov úhradu poplatku

za poskytnutie úveru, upomienky, či vedenie účtu však samo o sebe nemôže vyvodzovať prijateľnosť takýchto poplatkov.

47. Poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky dodávateľa za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 21.11.2017, sp. zn. 17Co/115/2017 uviedol: „Poplatok za upomienku, výzvu nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mal povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške 15 Eur, 30 Eur sledoval výdavky spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi“. Sankčný charakter poplatkov za upomienky nepochybne vyplýva z ich rozdielnej sumy, keď prvá upomienka je vo výške 200,- Sk (6,64 EUR), ale ďalšie vo výške 1 000,- Sk (33,19 EUR).

48. Zmluvná podmienka uvedená v druhom výroku tohto rozsudku, týkajúca sa potvrdenia o tom, že spotrebiteľ bol oboznámený s obchodnými podmienkami, v totožnom znení už bola vyhlásená súdom za neprijateľnú napríklad rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 19Csp/26/2023-243 zo dňa 16.11.2023. Rovnako i mnohé ďalšie rozhodnutia, na ktoré poukázal žalobca, vyhodnotili obdobnú zmluvnú podmienku za neprijateľné zmluvné dojednanie a to práve z dôvodu, že sa ňou prenáša dôkazné bremeno na spotrebiteľa. Ak žalovaný uvádzal vo vyjadrení k žalobe, že cit. „Toto ustanovenie na spotrebiteľa neprenáša dôkazné bremeno. Preukázanie oboznámenia ostáva na dodávateľovi a dôkazom je práve podpis spotrebiteľa, ktorého jedinou predzmluvnou povinnosťou bolo podrobne sa oboznámiť s jednotlivými ustanoveniami zmluvy.“, tak práve i na tomto vyjadrení je možné dospieť k záveru, že žalovaný týmto skutočne mienil preniesť dôkazné bremeno, keď v rámci podpisu štandardizovanej spotrebiteľskej zmluvy získava i vyjadrenie spotrebiteľa, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, ktoré sú zvyčajne skutočne rozsiahleho charakteru. Práve v dôsledku dotknutej zmluvnej podmienky sa prenáša dôkazné bremeno, ktoré by viazlo na dodávateľovi, na spotrebiteľa, ktorý by musel preukazovať, že k tomuto oboznámeniu sa z nejakých dôvodov nedošlo. Dodávateľ si vsunutím dotknutého zmluvného dojednanie vopred v postavení silnejšej strany vypracúva lepšiu argumentačnú pozíciu, že spotrebiteľ sa s celými obchodnými podmienkami reálne oboznámil, v čoho dôsledku môžu spotrebiteľia už i pri prípadnom dodatočnom nesúhlase s nejakým ustanovením vopred vzdávať svoju šancu na úspech v prípadnom namietaní nejakého zmluvného dojednanie.

49. Zmluvnú podmienku týkajúcu osobitného vzťahu klienta k banke súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko je v predmetnom zmluvnom ustanovení citeľná značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, a to nielen tým, že spotrebiteľ je vystavený nejasnej, nezrozumiteľnej zmluvnej podmienke spočívajúcej v používaní komplikovaných a sofistikovaných termínov, ktorá ho robí nepochopiteľným pre spotrebiteľa, ale predovšetkým z dôvodu, že nepravdivosť vyhlásenia má za následok okamžitú splatnosť úveru, čo jednoznačne nepredstavuje pretavenie zákonného ustanovenia § 35 ods. 1 zákona o bankách. V prvom rade existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ z dôvodu svojej nevedomosti netuší, čo má chápať pod termínom osobitný vzťah k banke (pozri v tomto zmysle v súvislosti so smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách /Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288/, rozsudok Mostaza Claro, C 168/05, EU:C:2006:675, bod 28 a citovanú judikatúru, ako aj v súvislosti so smernicou Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru / Ú. v. ES L 42, 1987, s. 48; Mim. vyd. 15/001, s. 326/, rozsudok Rampion a Godard, C 429/05, EU:C:2007:575, bod 65). Čo je však závažnejšie, nemožno sa stotožniť s argumentáciou žalovaného, že ide iba o púhe premietnutie zákonnej normy – ustanovenia § 35 zákona o bankách do zmluvy o úvere. Uvedené zmluvné dojednanie umožňuje banke v prípade zistenia existencie osobitného vzťahu klienta k bankovému subjektu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť tohto úveru bez toho, aby vyslovene šlo o obchod, ktorý by vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko nevykonával s ostatnými klientmi. V tomto smere súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp 74/2022 z 24.10.2022, s ktorého dôvodmi sa v plnom rozsahu stotožňuje a odkazuje na ne cit.:

„68. Zároveň z ods. 1 uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že banka nemôže vykonávať s osobami, ktoré k nim majú osobitný vzťah obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by nevykonali s ostatnými klientami. Banka je povinná pred uzavretím a vykonaním takéhoto obchodu preveriť, či osoba, s ktorou takýto obchod vykonáva k nim nemá osobitný vzťah a táto osoba je povinná poskytnúť banke pravdivé informácie. Banka je povinná pravdivosť poskytnutých údajov písomne zabezpečiť v zmluve o nimi poskytnutej záruke alebo vklade sankciou neplatnosti uzavretia tejto zmluvy a v zmluve o úvere sankciou okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy ku dňu, keď sa banka alebo pobočka zahraničnej banky dozvedela o nepravdivosti týchto údajov.

69. Súd I. inštancie sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu o neprijateľnosti uvedeného zmluvného dojednaní, ktoré umožňuje banke kedykoľvek vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v prípade zistenia nepravdivosti údajov o existencii osobitného vzťahu k banke.

70. Uvedené zmluvné dojednanie však odporuje zákonnej úprave § 35 ods. 1 Zákona o bankách, v zmysle ktorého banka, resp. pobočka zahraničnej banky nemôže s takýmito osobami uzatvárať iba tie obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by nevykonali s ostatnými klientami. Uvedené zmluvné dojednanie však umožňuje banke v prípade zistenia existencie osobitného vzťahu klienta k bankovému subjektu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť každého úverového vzťahu, teda nie len toho rizikového. Zároveň v uvedenom zmluvnom dojednaní absentuje akékoľvek vysvetlenie pojmu osobitného vzťahu, z ktorého by bolo zrejmé aj z perspektívy priemerného spotrebiteľa, čo uvedený pojem znamená minimálne odkazom na konkrétne zákonné ustanovenie zákona o bankách, ktoré uvedený pojem upravuje.“

50. Rozhodcovská doložka uvedená v IV. výroku rozsudku je typickou neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorej obdobné i totožné znenia boli už opakovane súdmi vyhlásené za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Predmetné dojednanie vytvára materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľa, ktorý sa vopred vzdáva svojich práv vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou a zhoršuje si tým svoje zmluvné postavenie, pričom opätovne nejde o dojednanie, ktoré by bolo transparentne individuálne dojednané, ako určitá zmluvná podmienka, ktorá nie je pre tento zmluvný vzťah nevyhnutná, ale je nad rámec bežných zmluvných dojednaní upravujúcich daný zmluvný vzťah. Zo zmluvy nevyplýva, že by si predmetnú zmluvnú podmienku vyžiadal spotrebiteľ. Táto bola automaticky zahrnutá do predformulovaných zmluvných podmienok. Navyše ak aj žalovaný uvádza, že tieto „staré“ rozhodcovské doložky dlhšiu dobu neuplatňuje a ide o obsolentné zmluvné dojednanie, tak nepreukázal, že by za týmto účelom vo vzťahu k spotrebiteľom učinil nejaké oznámenie, či prehlásenie. Súd okrem toho poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 438/2018 z 11.06.2019, v zmysle ktorého sa pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach vyžaduje, aby spotrebiteľ mal možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Vzhľadom na inkorporovanie rozhodcovskej doložky priamo do zmluvy, bez možnosti nejakého vyjadrenia sa k nej, zaškrtnutia, osobitného podpisu, či zvýraznenia, je viac než pravdepodobné, že žalobca reálne nemal možnosť sa pri uzatváraní zmluvy k tejto rozhodcovskej doložke vôbec vyjadriť.

51. Zmluvná podmienka, v ktorej spotrebiteľ vyjadruje súhlas so zrážkami zo mzdy podľa názoru súdu taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa. Za významnú súd považuje predovšetkým skutočnosť, že predmetné dojednanie je zahrnuté v rámci formulárovej zmluvy medzi bežné zmluvné podmienky, čím žalovaný vnútil spotrebiteľovi určité správanie a konanie zvýhodňujúce dodávateľa v neprospech spotrebiteľa, a to bez osobitného zdôraznenia následkov takéhoto dojednaní. Práve vzhľadom na tieto nepoctivé praktiky zákonodarca zakotvil v § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 neprípustnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Uvedená zákonná úprava odzrkadlila potrebu zasiahnuť do obdobných nerovnovážnych zmluvných dojednaní až na úrovni výslovnej právnej úpravy, kedy síce úplne nevyklúčila uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, avšak stanovila prísnejšie kritéria pre platnosť takejto dohody o zrážkach zo mzdy, a tak prakticky stanovila hranice, ktoré oddeľujú akceptovateľnú dohodu o zrážkach zo mzdy od neprijateľného zmluvného dojednaní dohody o zrážkach zo mzdy. Žiada sa tiež dodať, že súdy v mnohých prípadoch, či už v rámci neodkladných opatrení alebo aj vo veci samej, rozhodli o povinnosti veriteľa zdržať sa použitia obdobných zmluvných podmienok z dôvodu jej neprijateľnosti,

a tým neplatnosti. S poukazom na uvedené závery o nerovnovážnosti daného zmluvného dojednaní v neprospech spotrebiteľa súd vo výroku V. určil zmluvnú podmienku obsahujúcu dohodu o zrážkach zo mzdy za neprijateľnú.

52. Zmluvné dojednanie, ktorým spotrebiteľ vyjadruje súhlas s poskytnutím osobných údajov nielen veriteľovi, ale aj ovládajúcej osobe, ako aj ďalším osobám, pričom platnosť súhlasu je určená na 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu, pričom takýto súhlas môže spotrebiteľ odvolať najskôr po jednom roku od zániku záväzkového vzťahu, a to písomným oznámením na pobočku žalovaného, v ktorej má otvorený bežný účet, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. V prvom rade súd poukazuje na skutočnosť, že veľmi podobné zmluvné dojednanie už bol judikované ako neprijateľné – napr. rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 19Csp/26/2023 zo dňa 16.11.2023. Súd vyhodnotil predmetnú zmluvnú podmienku ako neprijateľnú, spôsobujúcu hrubý nepomer v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, predovšetkým z dôvodu, že považoval za neprimerane a neodôvodnene dlhú dobu, na ktorú spotrebiteľ má uvedený súhlas udeliť – 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu vzniknutého zo zmluvy, pričom aj pre prípad zániku zmluvného vzťahu by musel dlžník za účelom odňatia súhlasu urobiť písomné odvolanie súhlasu najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu, a to ani nie priamo žalovanému, ale doručením na pobočku žalovaného, v ktorej má otvorený svoj bežný účet (čo inak ani v čase vôle podania odvolania súhlasu nemusí byť splniteľná podmienka). Vo všeobecnosti by mali byť osobné údaje uchovávané a spracúvané iba po nevyhnutný čas. Avšak v zmysle do zmluvy zakomponovaného súhlasu spotrebiteľ dokonca súhlasí s poskytnutím svojich údajov tretím osobám – ovládajúcej osobe VÚB, a.s. a osobám so skupiny s úzkymi väzbami k ovládajúcej osobe, a to nielen za účelom interného výkazníctva a zvýšenia kvality poskytovaných služieb, ale aj za marketingovým účelom, a teda účelom ponuky služieb a produktov týchto spoločností patriacich do skupiny s úzkymi väzbami k VÚB, a.s. Predmetný súhlas ide so spracúvaním údajov výrazne nad rámec rozsahu nevyhnutného pre poskytnutie úveru. Pre účely vyhlásenia určitej podmienky za neprijateľnú v spotrebiteľskej zmluve je pritom irelevantné, či predmetná zmluvná podmienka mala reálny nepriaznivý následok pre spotrebiteľa, keďže táto okolnosť nepredstavuje v zmysle zákona (§ 53 Občianskeho zákonníka) kvalifikačný moment pre posúdenie neprijateľnej zmluvnej podmienky.

53. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a s poukazom na citovanú právnu úpravu súd vyhovel žalobe žalobcu a všetky ním špecifikované zmluvné podmienky určil ako neprijateľné v rámci spotrebiteľskej zmluvy, spôsobujúce podstatnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu v neprospech spotrebiteľa.

54. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, a to vzhľadom na plný úspech žalobcu v spore. O výške trov konania pritom bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

-2- 17Csp/11/2025

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.